

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱	تعداد صفحه: ۴
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱ http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات	نمره
الف	تاریخ ادبیات : (۲ نمره)	بارم
۱	در جاهای خالی واژه‌هایی مناسب، بنویسید. الف) مهم‌ترین اثر «میرزاده عشقی» نمایشنامه منظوم است.(ذکر نام اثر) ب) شعر «ای قلم» نمونه‌ای از اشعار انتقادی است.(ذکر نام نویسنده)	۰/۵
۲	عبارت زیر چه کسی را معرفی می‌کند؟ « او از نویسنده‌گان مشهور معاصر در حوزه نویسندگی کودکان و نوجوانان است. محورهایی مثل قصه نویسی و قصه‌گویی از مهم‌ترین حوزه‌های فعالیت اوست. کتاب «مهاجر کوچک» از آثار او در حوزه قصه‌های کودک و نوجوان است.»	۰/۵
۳	موضوع کتاب «خسی در میقات» است. الف) مقاله نویسی ب) تکنگاری ج) ترجمه د) سفرنامه	۰/۲۵
۴	کتاب «ملاقات در شب آفتایی» اثر «علی مؤذنی» در کدام یک از حوزه‌های ادبیات جای می‌گیرد؟	۰/۵
۵	اولین نمایشنامه‌ای که هم‌زمان با کتاب «یکی بود، یکی نبود» اثر «جمال زاده» نوشته شده است؛ چه نام دارد؟	۰/۲۵
ب	سبک شناسی : (۲ نمره)	
۶	درستی و نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید. الف) در نثر دوره انقلاب اسلامی، گرایش به برخی قالب‌ها مانند خاطره، قطعه ادبی و سفرنامه از رواج افتاد. ب) در نثر دوره بازگشت و بیداری، عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بی‌جا در نامه‌ها و نوشته‌ها، افزایشی آشکار می‌یابد. ج) ابهام در شعر معاصر پسندیده است و معنی‌گریزی از ویژگی‌های شعر این دوره است. د) تفکر «اومنیسم» که در آثار قبل از انقلاب وجود داشت، گاهی در برخی از آثار بعد از انقلاب به گونه‌ای کم‌رنگ مشاهده می‌شود.	۱
۷	کاربرد واژه «خلید» در بیت زیر، در کدام سطح از سبک شعر دوره «بیداری» بررسی می‌شود؟ «خلید خار درستی به پای طلفی خرد / به هم برآمد و از پویه باز ماند و گریست»	۰/۲۵
۸	هر یک از جمله‌های زیر، مربوط به کدام یک از ویژگی‌های (فکری - ادبی) است? الف) در نثر دوره معاصر، سبک‌های متفاوتی در داستان‌نویسی بر اساس «نام نویسنده» وجود دارد. ب) تلفیق حماسه و عرفان را در غزل حماسی انقلاب می‌توان دید. ج) شعر دوره انقلاب اسلامی بهره‌گیری کمتری از تمثیل دارد و شاعران به صراحت بیان روی آوردند.	۰/۷۵
ج	موسیقی شعر : (۶ نمره)	
۹	کدام یک از بیت‌های زیر، دو «برش آوایی» دارد؟ الف) شفای این دل بیمار جز لقا تو نیست ب) ای سرو بلند قامت دوست	۰/۵
۱۰	در بیت زیر، کدام یک از انواع «تغییر کمیت مصوت‌ها» دیده نمی‌شود؟ «ز دو دیده خون فشانیم ز غمت شب جدایی چه کنم که هست این‌ها گل باع آشنایی»	۰/۵
	ادامه سؤالات در صفحه دوم	

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱	تعداد صفحه: ۴
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور درنوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱			مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir
ردیف	سؤالات	ردیف	نمره

۱۱	برای هر یک از بیت‌های زیر، یکی از وزن‌های داخل کمانک (همسان دولختی - همسان تک‌لختی - ناهمسان) را انتخاب کنید.	تا اشارات نظر نامه‌رسان من و توست همراز عشق و همنفس جام باده‌ایم از بس که دیر ماندی چون شامِ روزه داران	الف) نشود فاش کسی آنچه میان من و توست ب) ما سرخوان مست دل از دست داده‌ایم ج) ای صبح شب‌نشیان جانم به طاقت آمد				
۱۲	«وزن واژه» هر یک از مصraig‌های زیر را بنویسید.	الف) نسیمِ صبح را گفتم که با او جانبی داری ب) با من بگو تا کیستی، مهری بگو، ماهی بگو					
۱۳	در رکن آخر مصraig «چو بشنوی سخن اهل دل، مگو که خطاست» کدام اختیار «وزنی» به کار رفته است؟						
۱۴	نام «بحر» کدام یک از بیت‌های زیر با بقیه متفاوت است؟	هر که محرباش تو باشی، سر زخلوت بر نیارد به نازی که لیلی به محمل نشینند وان که منظوری ندارد، عمر ضایع می‌گذارد!	الف) هر که چیزی دوست دارد جان و دل بروی گمارد ب) غم‌ش در نهان خانه دل نشینند ج) عمر گویندم که ضایع می‌کنی با خوب رویان				
۱۵	«پایه‌های آوایی» مصraig آخر شعر زیر را بنویسید. «هست شب یک شب دم کرده و خاک / رنگ رخ باخته است / باد، نوباوه ابر از بر کوه / سوی من تاخته است.»						
۱۶	با توجه به بیت «تو با خدای خود انداز کار و دل خوش دار / که رحم اگر نکند مدّعی، خدا بکند» به پرسش‌ها پاسخ دهید:	الف) بیت را تقطیع هجایی کنید. ب) نشانه‌های هجایی آن را بگذارید. ج) وزن این بیت را بنویسید. د) یک اختیار «وزنی» این بیت را بنویسید.					
۱۷	زیبایی‌شناسی: (۶ نمره)						
۱۷	هر یک از آرایه‌های ادبی گروه «ب» به کدام یک از بیت‌های گروه «الف» مرتبط است؟ (یک مورد در ستون «ب» اضافی است)						
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>گروه ب</th> <th>گروه الف</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>مراعات نظیر لف و نشر ایهام تناسب اسلوب معادله تضمين حس آميزي</td> <td>الف) یک روز که خسرو زنگ قرآن در شهناز شوری به پا کرده بود، مدیر مدرسه آواز او را شنید. ب) سپهبد پرستنده را گفت گرم / سخن‌های شیرین به آوای نرم ج) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی / «من از آن روز که در بند توأم، آزادم» د) فرو رفت و بر رفت روز نبرد / به ماهی نم خون و بر ماه گرد ه) از اسب پیاده شو، بر نطع زمین رُخ نه / زیر پی پیلش بین شهمات شده نعمان</td> </tr> </tbody> </table>	گروه ب	گروه الف	مراعات نظیر لف و نشر ایهام تناسب اسلوب معادله تضمين حس آميزي	الف) یک روز که خسرو زنگ قرآن در شهناز شوری به پا کرده بود، مدیر مدرسه آواز او را شنید. ب) سپهبد پرستنده را گفت گرم / سخن‌های شیرین به آوای نرم ج) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی / «من از آن روز که در بند توأم، آزادم» د) فرو رفت و بر رفت روز نبرد / به ماهی نم خون و بر ماه گرد ه) از اسب پیاده شو، بر نطع زمین رُخ نه / زیر پی پیلش بین شهمات شده نعمان		
گروه ب	گروه الف						
مراعات نظیر لف و نشر ایهام تناسب اسلوب معادله تضمين حس آميزي	الف) یک روز که خسرو زنگ قرآن در شهناز شوری به پا کرده بود، مدیر مدرسه آواز او را شنید. ب) سپهبد پرستنده را گفت گرم / سخن‌های شیرین به آوای نرم ج) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی / «من از آن روز که در بند توأم، آزادم» د) فرو رفت و بر رفت روز نبرد / به ماهی نم خون و بر ماه گرد ه) از اسب پیاده شو، بر نطع زمین رُخ نه / زیر پی پیلش بین شهمات شده نعمان						
۱۸	یکی از تلمیحات بیت زیر را بنویسید. «گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ / نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا»	ادامه سؤالات در صفحه سوم					

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱	تعداد صفحه: ۴
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور درنوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱ مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات	نمره
۱۹	چگونه به وجود آرایه «ایهام تناسب» در واژه «هزار» پی می برد؟ «گر هزار است بلبل این باغ همه را نگمه و ترانه یکی است»	۰/۵
۲۰	با توجه به دو بیت زیر، یک تفاوت «متناقض‌نما» با «تضاد» را ذکر کنید. الف) ما با توایم و با تو نهایم؛ اینست بوالعجب در حلقة‌ایم با تو و چون حلقه بر دریم ب) اینکه گاهی می‌زدم بر آب و آتش خویش را روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع	۰/۵
۲۱	برای هر یک از بیت‌های زیر، یکی از آرایه‌های داخل کمانک را انتخاب کنید. الف) باران همه بر جای عرق می‌چکد از ابر پیداست که از دست کریم تو حیا کرد (ایهام - حسن تعلیل) ب) سپهر مردم دون را کند خریداری بخیل سوی متاعی رود که ارزان است (اسلوب معادله - تلمیح) ج) خداوند لباس هر راس و گرسنگی را به آن‌ها چشاند. (حس‌آمیزی - متناقض‌نما) د) گرندیدی قبض و بسط عشق را در یک بساط گریه مینا نگر، خنديدين ساغر بین (اغراق - لف و نشر)	۱
۲۲	مناسب‌ترین آرایه برای «تصویر‌آفرینی» بیت زیر، سروده فردوسی، چیست? «یکی تازی‌ای برنشسته سیاه همی خاک نعلش برآمد به ماه»	۰/۵
۲۳	در شعر «نگران با من استاده سحر / صبح می‌خواهد از من / کز مبارک دم او آورم این قوم به جان باخته را / بلکه خبر»: الف) کدام واژه آرایه «ایهام» را پدید آورده است? ب) دو معنی این واژه را بنویسید.	۰/۷۵
۲۴	برای بیت زیر دو آرایه ادبی بنویسید. «فکر شنبه تلخ دارد جمعه اطفال را عشت امروز بی‌اندیشه فردا، خوش است»	۰/۵
۲۵	کدام آرایه در بیت زیر وجود ندارد? «توبی بهانه آن ابرها که می‌گریند بیا که صاف شود این هوای بارانی» الف) تشخیص ب) حسن تعلیل ج) لف و نشر د) مراعات نظیر	۰/۲۵
۲۶	در شعر زیر، آرایه ای بیاید که با یکی از انواع «موسیقی معنوی» ایجاد شده باشد. «رود می‌نالد / جغد می‌خواند / غم بیاویخته با رنگ غروب / می‌تراود ز لبم قصه سرد / دلم افسرده در این تنگ غروب»	۰/۲۵
۲۷	نقد و تحلیل نظم و نثر : (۴ نمره)	۰/۵
۲۸	بیت‌های زیر سروده «عارف قزوینی» است، دو مضمون سروده او را بنویسید. «فکری ای هموطنان، در ره آزادی خویش بنمایید که هر کس نکند، مثل من است خانه‌ای کاو شود از دستِ اجانب، آباد زاشک ویران کنش آن خانه که «بیت الحزن» است جامه‌ای کاو نشود غرق به خون بهر وطن بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است»	۰/۵

با سمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱	تعداد صفحه: ۴
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور درنوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱			مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir

ردیف	سؤالات	نمره
۲۹	با توجه به شعر زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. «در شب تیره دیوانه‌ای کاو / دل به رنگی گریزان سپرده / در دره سرد و خلوت نشسته / همچو ساقه گیاهی فسرده / می‌کند داستانی غم آور...» الف) این سروده، از منظمه به عنوان «بیانیه شعر نو» است. ب) یک ویژگی «ادبی» این شعر را بنویسید.	۰/۷۵
۳۰	به پرسش‌ها پاسخ دهید. الف) اوج نویسنده‌گی «سیمین دانشور» در کدام اثر او، نمایان است? ب) موضوع این اثر را بنویسید.	۰/۷۵
۳۱	شعر زیر: «آن کیست که تقریر کند حال گدا را در حضرت شاهی؟ کز غلغل بلبل چه خبر باد صبا را جز ناله و آهی؟» الف) در چه «قالبی» سروده شده است? ب) این قالب شعری، با کدام یک از قالب‌های شعر فارسی، شباهت دارد?	۰/۵
۳۲	یک ویژگی «فکری» شعر زیر را بنویسید. «آغوش سحر تشنۀ دیدار شماست مهتاب، خجل ز نور رخسار شماست خورشید که در اوج فلک، خانۀ اوست همسایه دیوار به دیوار شماست»	۰/۵
۳۳	قسمت‌های مشخص شده در بیت‌های زیر، چه آرایه‌ای را پدید آورده‌اند? الف) گوش ترحمی کو کز ما نظر نپوشد دست غریق یعنی فریاد بی صداییم ب) ما گرچه مرد تلخ‌شنبیدن نهایم؛ لیک تلخی که از زبان تو آید، شنیدنی است	۰/۵
۲۰	فرجامتان نیک باد.	جمع نمره

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱	۱۴۰۱/۰۶/۰۱
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی	http://aee.medu

ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱		پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۵	زیبایی شناسی: (۶ نمره)	
۱۷	الف) ایهام تناسب ۹۱/۰/۲۵ ص ۳۳ ب) حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۰/۲۵ ص ۱۱۳ ج) تضمین ۰/۲۵ ص ۰/۲۵ ص ۱۱۳	۱/۲۵
۱۸	د) لف و نشر ۰/۲۵ ص ۳۵ (اسلوب معادله اضافه است) هزار اول به داستان گلستان شدن آتش بر حضرت ابراهیم (ع) اشاره دارد و مصraig دوم به عبور حضرت موسی(ع) از رود نیل ۰/۵ ص ۳۶ (ذکر یک مورد کافی است)	۰/۵
۱۹	هزار در معنی عدد هزار و در معنی دیگر آن با بلبل، باغ، نغمه و ترانه تناسب دارد. ۰/۵ ص ۹۱	۰/۵
۲۰	تضاد آوردن دو امر متضاد است بی آنکه متناقض هم باشند اما متناقض نما، تضاد در یک امر است نه دو امر. ۰/۵ ص ۶۱ و ۵۹	۰/۵
۲۱	الف) حسن تعلیل ۱۱۳/۰/۲۵ ص ۰/۲۵ ص ۱۱۷ ج) حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۰/۲۵ ص ۶۵	۱
۲۲	اغراق ۰/۵ ص ۸۹	۰/۵
۲۳	الف) نگران ۰/۲۵ ص ۰/۵ ص ۹۲ ب) ۱: نگاه کردن ۲: دلواپسی	۰/۷۵
۲۴	تضاد (امروز و فردا)، اسلوب معادله، حس آمیزی (تلخ بودن جمعه) ۰/۵ ص ۱۱۶	۰/۵
۲۵	گزینه ج (لف و نشر) ۰/۲۵ ص ۰/۲۵ ص ۱۱۲	۰/۲۵
۲۶	حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۰/۲۵ ص ۱۱۴	۰/۲۵
۲۷	نقد و تحلیل نظم و نثر: (۴ نمره)	
۲۷	وطن پرستی، ستیز بانادانی، آزادی خواهی در دمندی و عشق او به میهن (به هر مفهوم مشابه دیگر، نمره تعلق می گیرد) ۰/۵ ص ۱۷	۰/۵
۲۸	به دلیل موقعیت اجتماعی و انقلابی، توجه به مردم و استفاده از شعر برای آگاه سازی آنان ۰/۵ ص ۴۰ (به هر مفهوم مشابه دیگر، نمره تعلق می گیرد)	۰/۵
۲۹	الف) افسانه ۰/۲۵ ص ۰/۲۵ ص ۷۱ و ۱۰۶ (ذکر یک مورد کافی است) ب) ویژگی‌هایی مثل تغییر در آوردن جایگاه قافیه، نگاه نو و نگرش عاطفی به واقعیات ملموس، سیر آزاد تخیل، نزدیکی به ادبیات نمایشی، مصraig ها کوتاه و بلند هستند یا تعداد نشانه های هجایی و وزن واژه های یک مصraig با مصraig دیگر برابر نیست.	۰/۷۵
۳۰	الف) سووشون ۰/۲۵ ص ۰/۲۵ ص ۷۴	۰/۷۵
۳۱	الف) مستزداد ۰/۲۵ ص ۰/۲۵ ص ۱۲۰ ب) شعر نو (نمایابی)	۰/۵
۳۲	توصیف عظمت مقام شهیدان، ارزش‌های انقلابی و رخدادهای دفاع مقدس (ذکر یک مورد کافی است) ۰/۵ ص ۰/۲۵ ص ۱۲۰	۰/۵
۳۳	الف) پارادوکس ۰/۲۵ ص ۰/۲۵ ص ۶۱ ب) حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۰/۲۵ ص ۱۱۷	۰/۵
	همکار ارجمند، به پاسخ‌های درست و مشابه، نمره تعلق می گیرد.	
	خدا قوت، از زحمات شما سپاسگزاریم.	